

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jiřího Vyvadila v právní věci stěžovatele **F. T.**, zastoupeného Mgr. René Gemmelem, advokátem se sídlem v Karviné – Fryštátě, K. Sliwky 34, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 7. 2004, č. j. 24 Az 99/2004 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 7. 2004, č. j. 24 Az 99/2004 - 23, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 30. 1. 2004, č. j. OAM-130/VL-10-HA08-2003, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že legalizace pobytu nepatří mezi taxativně vymezené důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro úpravu pobytu cizince na území České republiky slouží institut povolení pobytu podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Institut mezinárodní ochrany formou azylu nelze zneužívat k legalizaci pobytu cizince. V průběhu správního řízení došlo k zásadní změně politické situace ve vlasti stěžovatele, když se v červenci 2003 politická strana D. D. C. (dále jen „RCD“) stala jednou z vládnoucích politických stran. S ohledem na tuto skutečnost nejsou obavy stěžovatele z pronásledování kvůli jeho příslušnosti k této politické straně důvodné. V průběhu správního řízení ani v žalobě stěžovatel neuvedl žádný konkrétní důvod, který by mohl vést k aplikaci ustanovení § 14 zákona o azylu a nebyly u něj rovněž shledány žádné překážky vycestování

do země původu ve smyslu § 91 odst. 1 zákona o azylu. Další námitky týkající se dodržování procesního předpisu byly rovněž shledány jako nedůvodné, neboť ministerstvo si opatřilo potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami bylo ministerstvo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodovalo. Nic ze správního spisu nenaznačuje, že by se ministerstvo nezabývalo věcí stěžovatele odpovědně a svědomitě, a protože tato námitka byla uvedena zcela obecně, krajský soud se jí dále nezabýval.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedl, že mu krajský soud nesprávným procesním postupem odňal možnost jednat před soudem a tím porušil právo na spravedlivý proces podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel je občanem Konžské demokratické republiky, neovládá český jazyk ani mu nerozumí, a přesto krajský soud nepřibral tlumočníka do jazyka Lingala, který je jeho mateřským jazykem. Krajský soud do tohoto jazyka nenechal přeložit jedinou listinu, dokonce ani rozsudek. Krajský soud neměl ani splněny podmínky pro rozhodnutí bez nařízení jednání, neboť s tímto stěžovatel nikdy nevyslovil souhlas. Naopak trvá na tom, aby se jednání konalo a aby mohl v rámci zásady ústnosti a přímosti prezentovat své námitky proti rozhodnutí ministerstva o neudělení azylu. Žádosti krajského soudu ze dne 2. 3. 2004 o souhlas s rozhodnutím bez jednání nelze přikládat žádný význam, jelikož byla napsána v českém jazyce, čímž byla pro stěžovatele nesrozumitelná. Rozsudek není pro stěžovatele akceptovatelný ani z důvodu věcných námitek. Stěžovatel má za to, že nadále trvá hrozba perzekuce jeho osoby v zemi původu z důvodu jeho příslušnosti k politické straně RCD. Informace o stavu a politické situaci v jeho vlasti možná odpovídají politické proklamaci vládních sil, nikoliv však realitě. Navíc rozbor politické situace založený ve spise není nikým podepsán, jedná se pouze o nějaký neautorizovaný text, o jehož správnosti lze důvodně pochybovat. Proto se stěžovatel domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. K tvrzením stěžovatele, kterými odůvodňuje oprávněnost kasační stížnosti, se odvolalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003. Dále poukázalo na to, že kasační stížnost trpí vadou podání spočívající v absenci údaje o adrese, na kterou je možné doručovat, protože stěžovatelem v kasační stížnosti uvedená adresa je neaktuální, neboť tento z uvedeného pobytového střediska dne 6. 9. 2004 odešel. Z výše uvedených důvodů navrhlo odmítnutí kasační stížnosti pro neodstraněnou vadu podání nebo její zamítnutí a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Vzhledem k tomu, že s. ř. s. neobsahuje konkrétní ustanovení o právu jednat před soudem ve své mateřštině, je třeba za použití ustanovení § 64 s. ř. s. postupovat podle ustanovení § 18 o. s. ř. Podle odst. 1 citovaného ustanovení mají účastníci v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem

ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Podle odst. 2 citovaného ustanovení účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Z citovaného ustanovení vyplývá, že k tomu, aby soud ustanovil účastníkovi tlumočníka, nestačí pouze, že jedná o účastníka, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, ale současně musí potřeba ustanovit tlumočníka vyjít v řízení najevo.

V dané věci byla krajskému soudu doručena žaloba, která byla sepsána v českém jazyce. V průběhu řízení požádal krajský soud stěžovatele o sdělení, zda souhlasí s tím, aby ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo o věci samé rozhodnuto bez jednání. Současně ho upozornil, že souhlas bude udělen také tehdy, pokud do dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádří svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Na tuto výzvu, která mu byla doručena dne 5. 3. 2004, stěžovatel nereagoval. Proto podle názoru Nejvyššího správního soudu potřeba ustanovit stěžovateli tlumočníka v řízení před krajským soudem nevyšla najevo, neboť žaloba byla sepsána v českém jazyce a stěžovatel vůči soudu neučinil žádné podání, ze kterého by bylo zřejmé, že výzvě soudu nerozumí. Zásada rovnosti účastníků řízení formulovaná v ustanovení § 18 o. s. ř. je projevem ústavního principu rovnosti účastníků vyjádřeného v čl. 96 odst. 1 Ústavy a v čl. 37 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod. Při posuzování postupu krajského soudu při realizaci tohoto práva uvedeného v ustanovení § 18 o. s. ř., dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tento nepochybil, pokud neustanovil stěžovateli tlumočníka.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že ze žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jako projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným. K tomu je nutno uvést, že pokud se cizinec rozhodne žít na území státu, kde je úředním jazykem jazyk jiný než ten, jemuž rozumí, musí být srozuměn s tím, že komunikace, zejména písemná, bude probíhat v jazyce úředním, v daném případě českém. Z toho musí ve vlastním zájmu vycházet, zejména za situace, kdy v cizí zemi podá jakoukoliv písemnou žádost a předpokládá písemný kontakt s orgány, které o ní rozhodují.

Věcné námitky stěžovatele týkající se trvající hrozby perzekuce jeho osoby v zemi původu z důvodu příslušnosti k politické straně RCD Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné. Stěžovatel vyjádřil pouze obecně nesouhlas s informacemi o stavu a politické situaci v Konžské demokratické republice, které jsou založeny ve správním spisu, aniž by uvedl, v čem je faktický stav v zemi jeho původu jiný a pro něj nepříznivý. Naopak v podání ze dne 2. 9. 2004 stěžovatel jednoznačně uvedl, že důvody, kvůli kterým emigroval pominuly, ale protože si zde našel přítelkyni, žádá soud o legalizaci pobytu v České republice. Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel opustil vlast v roce 2002 a do České republiky přijel dne 16. 12. 2002. Ve správním řízení uvedl, že hlavním jeho problémem je členství v RCD, která byla v opozici proti tehdejší vládě a pokud by tato strana byla součástí vlády, mohl by se bez obav vrátit do vlasti. Z informací o politické situaci v Konžské demokratické republice, které mělo ministerstvo při rozhodování o udělení azylu stěžovateli k dispozici, vyplývá, že na základě dohody o přechodné vládě a přípravě voleb z dubna 2003 byla v červenci 2003 vytvořena vláda národního usmíření, ve které jsou zahrnuty všechny politické strany a hnutí, tedy i strana RCD. Politické strany, hnutí a nevládní organizace fungují svobodně. Vláda neklade žádné překážky návratu konžských emigrantů, naopak jsou vítáni. Součástí dohod o usmíření a přípravě voleb je i všeobecná amnestie.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu